

Borivoje Dimitrijeviæ

1113 Ljubljana

Slovenia

Ljubljana, marta 2001.

Poštovani gospodine prof. N.Ėomski!

Slobodan sam da Vam iako nepoznat pišem buduæi da i mene kao što i Vas interesuje buduænost našeg destruktivnog društva i što sam mišljenja da æe Vas interesovati moj pristup kritici tog društva. Poštujuæi Vaše dragoceno vreme trudiæu se da budem što kraæi.

Pre nego nastavim da Vam se predstavim. Ja sam jedan od preživelih uæesnika jedne boljševičke autentiène revolucije - jugoslovenske, izvedene za vreme Drugog svetskog rata. Moja generacija, a ne samo moja, je u toj revoluciji izmasakrirana u ime ideala ljudskog društva - humanizma datog pod imenom socijalizam, odnosno komunizam. Iako sam bio bogat, zbog te ideje humanizma prikljuèio sam se revoluciji jer sam smatrao (a i danas smatram) da je ideja u redu i da se za nju treba boriti bez obzira na svoj položaj u društvu.

Ubrzo po osvajanju vlasti i prelaza na praktièno sprovoðenje ideje humanizma postalo mi je jasno (i ne samo meni) da od tog humanizma neæe biti ništa. Buduæi da sam tada bio u Komunističkoj partiji neki rukovodilac mogao sam da uoèim mnogo šta, a naroèito raskorak izmeðu reèi i dela višeg rukovodstva. Zbog toga sam pedesetih godina rekao šta o tome mislim i napustio partiju kojoj je postalo vaŹnije šta se prièa a ne šta se radi.

Źelim da Vam pišem o tome kako ja vidim destrukciju našeg društva i moguænost njenog prevazilaŹenja. Ja sam o tome pre pet godina završio u rukopisu knjigu od preko 800 strana, naŹalost još neobjavljenu. Nadam se da æe i za Vaše dosadašnje kritičko gledanje biti interesantno nešto od tog mog prilaza i naèina pristupa pri posmatranju ovih problema. Iz datih priloga koje Vam dajem uz pismo: (1) naslov "Ljudsko društvo i moguænost prevazilaŹenja njegove destrukcije"; (2) uvodni deo "Umesto uvoda" i (3) "Sadržaj" - Iako

možete da steknete sliku o èemu je reè u toj mojoj knjizi.

Svha knjige (ako bude objavljena) trebala bi da bude poruka onima koji žele, ovako ili onako, tj. putem revolucije ili mirnim putem, da izmene na bolje naše destruktivno društvo. Ta poruka glasi:

(1) Za izmenu destruktivnog društva nije dovoljno samo da se na neki naèin osvoji vlast i proglasi da je ideja revolucije ostvarena;

(2) Isto tako nije dovoljna samo kritika društva bez ideje kako tu kritiku ostvariti u praksi.

Ono što bi morali da znaju idejni pokretaèi promene društva je da svaka ideja ma od koga dolazila postaje utopija dok se ne ostvari u praksi. Raspad boljševizma je primer za to. Pri eventualnom novom pokušaju da se humanizira društvo ova knjiga trebala bi da spreèi ponavljanje grešaka ranijih pokušaja koji datiraju od Hamurabija do današnjih dana, pokušaja koji se vuku kroz celu istoriju ljudskog društva.

Da napišem knjigu o destruktivizmu ljudskog društva pobudio me raspad boljševizma koji je na poèetku mnogo obeæavao pa se rasturio kao kuæa od karata. Pre toga sam radio na knjizi kakav bi trebala da bude organizacija socijalizma po onome što je o tome dosada objavljeno i uraðeno. Bio sam ubeđen da je organizacija uzrok što ne funkcioniše humanistièka ideja. U sve sam verovao ali da æe se raspasti boljševizam kao sistem nije mi padalo napamet. Raspad mi je govorio da sam porešno došao do zakljuèka da je samo organizacija kriva što ideja se ne ostvaruje.

Oèekivao sam da æe neko kompetetniji od mene dati analizu uzroka raspada ali, na žalost, neke ozbiljne analize nije bilo. To me je pobudilo da se prihvatim preispitanja uzroka i dam svoju analizu istih. Zbog toga sam morao da se još jedared mnogo strožije kritièki osvrnem na marksizam - i ne samo na njega. Ono što je najinteresatnije, mislim da æe i Vas to zainteresovati, došao sam do toga da socijalizam nema svoju definiciju jer ih ima preko 200. Kad nešto ima toliko definicija onda je isto kao i da je nema. Pored toga toliki broj govori da je pogrešno izabrano ime za ideju o generièkom društvu pa ime socijalizam treba izbaciti jer sama reè znaèi društvo. Socijalistièko društvo zmaèi društveno društvo što je besmilica. Zato bi ga trebalo zameniti sa humanistièkim društvom - društvom èoveka, Nadam se da æete sa mnom složiti.

Dalje do èega sam došao kada sam pokušao da analiziram "socijalistièko" društvo preko zabluda u praksi pa kada sam ih našao u pet oblasti preko 350, stao sam sa tim jer sam se preupitao: Je su li to uopšte zablude, ili..? Sprovođene u praksi od strane navodnih nastavljaèa te ideje marksista i drugih o "socijalizmu", su

najobišniji promašaji: ideje su jedno a praksa drugo. Navodni nastavljaèi marksizma: lenjinisti, boljševici, socijal-demokrati, anarhisti i dr. kad su negde na ma koji naèin došli na vlast nisu potom znali šta da rade pa su svašta radili. Ono najgore što se moglo da se desi, desilo se. A to je da su oni koji su osvojili vlast puškom su istu smatrali kao najjaèi argument pa su najradije s njome održavali autoritet partije pri sprovođenju ideje navodnog humanizma. Puška kao argument pri osvajanju vlasti je, na žalost, ostala to i posle osvajanja vlasti. Oni koji su u nekoj državi dospeli na vlast mirnim putem, parlamentarnom veæinom, samo su pravili zahvate u raspodeli dobiti (profita), odnosno zarada ostavljajæi tom društvu destruktivnost. I jedni i drugi nemaju veze sa humanizmom društva. Humanizam od postojeæeg nehumanog društva traži promenu njegovog nehumanog oblika kao i njegovog stanja nastalog zbog takvog oblika. Međutim iako su na vlasti dosada bili (a ima ih još koji su na vlasti) marksisti - boljševici i neboljševici, ta se promena oblika i stanja nije desila ni kod jednih ni kod drugih. Na pitanja: koji je to oblik i koje je to stanje koje društvo treba da promeni da bi postalo humano, i kako to bezbolno uraditi, pokušavam u toj svojoj knjizi da dam odgovor onako kako ja to vidim. Mislim da je u njoj dosta detaljno odgovoreno na ova pitanja. Ovde æu ponoviti ukratko nešto od toga kako bi Vas upoznao o kom obliku i stanju je reè radi razumevanja pisma. Pre toga da Vas upoznam kojim metodama sam se služio:

1. Metoda sistema. Mi, i sve u nama, kao i sve što nas do beskonaènosti okružuje smo nekakav sistem pa manifestacija ma èega iz tog sistema mora da se posmatra metodom sistema kao jedino ispravnom. Sistem da bi opstao, tj. da bi to bio, mora da ima program opstanka, tj. osnovni program. Pored osnovnog sistem može, a ne mora, da ima još dva programa: jedan za olakšanje a drugi za unapređenje opstanka. Sistemi se dele na materijalne, biološke, idejne i organizacione sisteme (postoje i druge podele ali za nas u ovom trenutku nevažne).

2. Gausova kriva raspodele. U sistemu se sve odigrava prema Gausovoj krivoj raspodele, tj. prirodnom raspodelom događaja pri velikim brojkama, pa je interesantno da se tako posmatra ponašanje èoveka u organizacionim sistemima, ili asocijacijama. Po toj krivoj se pri velikim brojkama nešto odigrava tako da od 100% nekih događaja imamo otprilike 25% veoma ekstremno uspešnih i 25% ekstremno neuspešnih događaja. Ostalih 50% se nalazi između ova dva ektrimiteta. Od tih 50% imamo da je 25% naklonjeno ka ekstremno uspešnim a drugih 25% ka ekstremno neuspešnim događajima.

Kao primer imamo da je distribucija ponašanja èoveka u njegovim asocijacijama pri velikim brojkama sledeæa: 25% vuku društvo u progres ("levica"), a 25% koèe progres ("desnica"), a ostalih 50% se ponaša kako protièe medusobni sukob između progressa i destrukcije, odnosno uopšte ih neinteresuje taj sukob.

Jedni gledaju samo sebe, drugi kako da prežive, treći mole Boga da ostane kako je, četvrti kako da opljačkaju nekoga i sl. "Ideje naroda" tako ostaju samo ideje. SLIÈNO JE SA DISTRIBUCIJOM DOBITI. Od 100% stanovnika profit ubira 25%, a 25% živi u bedi. Ostali su između - jedni bi hteli dobit, a drugi da se spasu bede. (Korišæeni podaci iz knjige "Ekonoms" P.A. Samuelson & W.D. Nordhaus 1992.)

3. Konfuèijeve metode. Svakoj stvari dati odgovarajuæe ime. Ovo je veoma važno jer ukazuje šta treba u društvu da se izmeni kako bi postalo progresivno, jer ne služi kao poštapalica. Ako se to ne zna sve kritike su, po meni, uzaludne.

Dalje, za uspeh neke ideje je važnija doslednost od genijalnosti! Drugim reèima od ideje nema ništa ako se ne sprovedi.

4. U prostoru i vremenu sve ide linijom manjeg otpora. To su zakoni kretanja i tako je i naše društvo stiglo u destrukciju - linijom manjeg otpora!

Kada sam Vas upoznao sa metodama kojim sam se služio, da Vas upoznam kakav oblik i stanje ja vidim u društvu.:

1.0. Oblik i stanje sadašnjeg društva.

1.1. Oblik. Svaki oblik ljudskog društva je trebalo smisliti i tako se rodila prvo ideja - neko je došao do nekakve ideje. Da bi se ideja ostvarila treba prvo smisliti idejni sistem koji pak za svoje delovanje traži formiranje organizacionog sistema od ljudi i opreme. I tako su od pojave èopora do današnjeg "divljaèkog kapitalizma" stvoreni više oblika društva - generièkih i destruktivnih. Tokom istorije svi su nestali sem "divljaèkog kapitalizma". Stvoreno je destruktivno društvo gde danas umesto kooperacije i kooperativnog društva, umesto podele rada i raspodele prema radu, imamo bogaaenje na osnovu svojine kapitala i položaja u društvu. Svojinjski oblik i položaj u društvu su doveli društvo u stanje opšte pljaèke: umesto raspodele prema radu (rad ima fizièke mere u èasu) je uvedeno, kako Vi to kažete - "piraterstvo"! Svako svakoga pljaèka samo na "kulturni" naèin, bez gusara i hajduka, nego globalizacijom, tržištem, slobodnom trgovinom i sl. (Ja sam proèitao negde da pojedinac koji ima samo platu se u životu 9 puta opljaèka. Uspeo sam da dešifrujem 8 ali 9 nisam.) Naravno, puška stoji u uglu, za svaki sluèaj ako se neko pobuni protiv ovakve "demokratije".

Oblik je destruktivan, rušilaèki. U svojiim kritikama Vi to lepo izlažete. Ali ne znam zašto izbegavate da to društvo krstite njegovim pravim imenom - "tiranija zla"? Zašto krijete pod imenom civilizacije "divljaèki kapitalizam" i "demokratiju" jer ta "civilizacija" je spremna da sve uradi pa èak da atomskim bombama sve živo uništi preko trideset puta. Pa ako je od civilizacije - preveæ je! Dovoljno je i jedanput da me uništi! A

zašto? Samo zato da bi se ostvarila DOBIT koji je osnovna pokretačka snaga današnjeg društva pa i njegove globalizacije. Pre nego što nastavim dalje moram da iznesem zašto ovde govorim o dobiti a ne o profitu. Kako reè profit znaèi korist, a koristi su razne pa ih imamo velik broj, to moram da kaæem o kakvoj koristi je ovde reè. Reè je o koristi od pljaèke putem bezliènog novca - novca koji ne miriše, i èija vrednost zavisi od mnogo èega. (Od èega reæiæu nešto kasnije). Tu korist od pljaèke zvaæu po metodi Konfuèija dobit. Toj dobiti sve je podreðeno i svi mu sluæe: od predsednika vlade ili dræave do fizièkog radnika i nezaposlenih - cela draæava, celi svet. Najbolji prijatelji takve dobiti smo, na æalost, mi intelektualci jer smo sebièni - gledamo da što više za sebe zgrabimo od te dobiti! Umesto da stvaramo generièko društvo koje svima podjednako donosi korist od udruæivanja, mi stvaramo destruktivno društvo gde nas zdruæuje destrukcija - pljaèka. Umesto da raspodelu unapredimo prema kolièini rada pojedinaca mi je puštamo pojedinace da koriste bezlièni i bezvredni novac, odnosno kapital i poloæaj u društvu kao sredstvo pljaèke. Mislim da æete s tim sloæiti.

I tako smo došli da je dobit umesto "tiranije zla" kršten kao "demokratija". A u toj "demokratiji" jedni umiru od gladi, drugi od debljine; treæi nemilosrdno "ratuju" na tkz. "slobodnom træištu " gledajuæi ko æe koga da "ubije" dok milioni ostaju bez sredstva za æivot; èetvrti izazivaju razne krizne situacije i stvaraju se stvarna ratišta gde ljudi ginu i sl.; Rasturene porodice i zajednièko druæenje, æivot pojedinca, njegov opstanak, njegovo olakšanje i unapreðenje opstanka je u milosti vlasnika kapitala, drugim reèima: neka se u društvu snalazi kako ko zna i ume sa onim što im ostave ti vlasnici!

Smisao, da ne kaæem cilj, udruæivanja primata odakle èovek vodi poreklo je kooperacija, podela rada i korist od je. Bez toga ne bi bilo primata pa ni èoveka. To udruæivanje u hordu, èopor, krdo, pleme, rod, bratstvo i sl. obezbeðivalo je opstanak, olakšanje i unapreðenje tog opstanka. Kooperacija, tj. podela rada, je obezbedila èoveku ne samo korist od toga nego i osigurala opstanak njegovog osnovnog programa kao sistema i unapredila programe za olakšanje i unapreðenje opstanka kakve priroda ne pozna. Ako se ne vrati ljudsko društvo na svoj nekadašnji kooperativni oblik i raspodelu prema kolièini rada putem liènog novca, moæemo sasvim sigurno da se oprostimo ljudske vrste znane kao homo sapiens-sapiens! (U knjizi ja sam to detaljno obradio u delu od èopora do današnjih dana, s nadom da æe "voda postati jogurt" i od tuda je moj "pesimizam".) Na æalost na èelu ubiranja dobiti pomoæu pljaèke papirima, sede veoma intelegentni ljudi ali koji ne veruju, odnosno pre neæe da veruju da æe on, ili njegovi naslednici nestati sa lica zemlje. Za to imaju pušku kao osiguranje - pa se nadaju da æe im ona pomoæi, ako Bog da!

Da bi došao do oblika ljudskog društva morao sam posmatrati èoveka koji ga èini. Na to sam

utrošio skoro trećinu knjige.

Pod pojmom čoveka podrazumevam biološki sistem čovečje vrste koji se udružuje u razne asocijacije sa drugim isto takvim biološkim sistemima radi svog opstanka, olakšanje i unapređenje tog opstanka.

Kada posmatramo čoveka metodom sistema vidimo da je on biološki sistem sačinjen od bilijardi i bilijardi materijalnih i bioloških sistema i kao takav pripada još nekim organizacionim i idejnim sistemima društva (razne asocijacije). Čovek kao biološki sistem ima za opstanak svoje vrste sva tri programa.

Prvi program je osnovni i programiran je za održavanje opstanka biološkog sistema čoveka u datom stanju. Sve što karakteriše sistem ovog osnovnog - genetskog, programa opstanka čoveka kao vrste mora da ostane nepromenljivo. Zato je i nazvan osnovni jer održava dati sistem. Ovaj program ima svaki sistem ma koje vrste bio: od elektrona, najsitnijeg do danas poznatog stabilnog sistema pa do vasiona kao sistema beskonačne veličine. Opstanak sistema po osnovnom programu je nužno za njegovo postojanje a najidealniji sistem je onaj koji opstaje nepromenjen u svim uslovima - veoma krut sistem. Idealnih sistema nema ali ima dugovečnih i tvorcu osnovnog programa takvog sistema treba se diviti makar ga zvali i Bogom. Danas je stanje tako da se obrazovani sistemi u vremenu i prostoru raspadaju formirajući nove. Bar tako tvrdi nauka.

Dalje, čovek kao sistem ima još i ostala dva genetska programa: za olakšanje i za unapređivanje opstanka. Oni mu služe za usađivanje u gene tokom života stečenog saznanje koje je bitno za olakšanje, odnosno, unapređenje opstanka buduće generacije i da se tako sačuva za budućnost (jasno je da je ovde reč o nagonu samodržavanja).

Od kada su preci čoveka sišli s drveta pored ova tri genetska programa čovek ima još svoj vangenetski program za opstanak kao i za olakšanje i unapređenje tog opstanka. Taj program se odnosi na proizvodnju oruđa, oružja i raznih tehnologija i ne nasleđuje se nego se uči. Po tome se čovek razlikuje od drugih bioloških sistema. Da bi ostvario tu proizvodnju čovek je morao je da drukčije organizuje svoju asocijaciju (hordu, čopor i sl.) jer je nova podela rada to tražila. I tako se postepeno stvarali novi društveni organizacioni sistemi i sa njima sve ovo što danas imamo i nazivamo kulturom ili nadgradnjom. Ono što je bitno za čoveka kao dela organizacionog sistema društva je to da treba da shvati da je podela rada uslov napretka. Dalje da treba da shvati da je ta podela zbog pojave sebičnosti donela nejednakopravnost u raspodeli i razbila dotadanju ravnopravnu kooperativnu asocijaciju ljudskog društva. I tako smo danas došli do "divljačkog kapitalizma" i do "tiranije zla", društva u kome svako hoće da na neki način opljačka drugog samo ako može! Time je biološki sistem čovek - sebičnjak, doveo u pitanju opstanak ne samo svoje vrste već većinu vrsta na zemlji!

Zašto je čovek sebičnjak i ima li tu pomoći? Odgovor na ova dva pitanja je bitan za razumevanje i za kritiku oblika i stanja ljudskog društva kao i za prevazimanje njegove destrukcije. Po svom načinu nastanka živa materija deli na dva osnovna dela: na generičko i destruktivno stvaranje žive materije. Generičko stvorena živa materija je nastala od malo vode i stena, od neorganske materije, i taj deo nazivamo flora koju čine biljke i sl. Destruktivno stvorena živa materija je nastala od žive ili mrtve organske materije i taj deo nazivamo fauna koju čine životinje i sl. I sada pogledajmo: biljke, sa malo vode i stene uz nešto energije, stvaraju i reprodukuju živu materiju. Fauna tj. njena živa materija za svoje stvaranje i opstanak mora da uništi drugu živu materiju faune i flore, ili da je mrtvu koristi. Veoma često mora da traži žrtvu među vlastitom vrstom žive materije!

Nažalost čovek pripada fauni i nosi njen destruktivni program reprodukcije. Da bi se reprodukovao i ostvario opstanak žive materije kao nosioca osnovnog programa čovek mora da ubija ili uništava druge žive materije. Prema tome svi oblici društva koji mu to omogućavaju su dobri pa i "divljački kapitalizam". Teoretski i praktično gledano za opstanak čoveka kao biološkog sistema dovoljno je da ima samo osnovni program, pod uslovom da se ništa bitno ne menja u okruženju i unutar biološkog sistema. U tom slučaju program za olakšanje i unapređenje opstanka ne bi bio potreban! Tako je na ovoj ideji o nepotrebnosti formiran destruktivni oblik organizacionog sistema današnjeg društva u kojem je sebičnost došla do punog izražaja: manjina, oko 25%, je u privilegovanom položaju jer su najviše izvukli korist od novca koji ne miriše pa mogu sebi da priušte ne samo olakšanje već i unapređenje opstanka. Ostalima u društvu kako bog pomogne: jedni žive u bedi (cca 25%), drugi preživljavaju na osnovnom bitisanju (50%) - uglavnom nekako opstaju. O kakvom humanizmu se ovde može govoriti?! Može se govoriti o "demokratiji" ne kao vladavini naroda što ova reč i znači, već kao vladavini kapitala - plutokratiji, koju Vi oštro ne kritikujete. Danas reč demokratija ni semantički ni ontološki nema veze sa grčkom rečju pa je to najobičnija je poštalicica za sve što donosi neki lični dobit putem pljačke ili kako Vi to kažete putem "piraterstva u razmeni".

Smatram da motorna snaga koja udružuje ljude u razne asocijacije je korist ma kakva ona bila. Dakle, smisao nekog udruživanja je korist. Kakva će biti asocijacija tj. da li će poprimiti generički ili destruktivni oblik, zavisi: (1) kako je raspoređena ta korist na pojedince i (2) kako je ta korist stečena. Ako je korist za sve članove asocijacije raspoređena na sve podjednakim merilima i ako je ista stečena radom a ne pljačkom onda je to generička asocijacija. Sve ostale asocijacije koje imaju korist od nečega, manje ili više su destruktivnog oblika ako nezadovoljavaju ova dva uslova. Ova dva uslova daju oblik asocijaciji i društvu koje one čine a taj oblik određuje stanje društva. Treba da shvatimo da je sebičnost čoveku genetska osobina i počiva na programu za

opstanak - ÈOVEK ÆE SVE UÈINITI DA OSTANE ŽIV - ODNOSNO DA SE REPRODUKUJE. Ako treba udružiti se, ako treba ubijati, ali želi èim može da postane što manje zavisn od drugih. Tu je problem a i paradoks: ÈOVEK SE MORA NAUÈITI OD MALENA DA JE DRUŠTVENO BIÆE I DA MORA U KOOPERACIJU, U PODELU RADA, s jedne strane, a sa druge, želi da je slobodan od zavisnosti i da radi što hoæe. Jedan auto ima oko 15 000 delova raznih materijala, pa ako bi ga pravio jedan èovek poèevši od rude do dela auta, da li bi ga za života napravio sam? Jasno da ne bi. Zbog te zavisnosti èoveku je osnovni smisao udruživanje slobodno vreme za svoj raèun da bi radio što hoæe. Bogatsvo pojedinca se zbog toga meri slobodnim vremenom a toga nema ako se ne udruži! Osnovno vreme za udruživanje æe se smanjivati ali neæe nestati. Zato sva merila mora da su usmerena na to slobodno vreme pojedinca, na èasove zajednièkog rada, a ne na neke dobiti i koristi od pljaèke.

1.2. Stanje društva

Rekao sam da je karakteristika današnjeg društva i njegovih asocijacija stanje opšte pljaèke, ili kako ste Vi rekli - piraterstvo. Tome je kumovao novac! Do pojave Džon Lou-a sa štampanim novcem i akcijama novac je bio koliko toliko sredstvo za robnu razmenu jer je sadržao približno istu kolièinu rada kao i roba koja se kupuje. Posle pojave papirnog novca koji je bez odgovarajuæe kolièine rada utrošenog za njegovu proizvodnju novac je postao sve drugo samo ne sredstvo za razmenu! Postao je sredstvo za pljaèkanje, ili "kulturno" reèeno - platežno sredstvo! Njegova "vrednost" zavisi od odštampane cifre pa možemo da odštampano koju hoæemo. Vrednost pak te cifre na berzi danas zavisi "od mahanja krilima džinovskog leptira u amazonskoj džungli".

Da se tako nešto odigrava kažu nam u svojoj knjizi "Economics" P.A. Samuelson & W.D. Nordhaus. Ta njihova ekonomija nema definiciju jer ih ima preveæ bar tako tvrde kod definicije ekonomije: "Lista je dugaèka, a mogli bismo ju još mnogostruko proširiti." U stvari oni postavljaju pitanje šta, kako iza koga proizvoditi i onda kao odgovor na ta pitanja prikazuju kako pojedine ekonomije pouèavaju da se ima što više novca, kapitala i bogatstva. Po Vama i po meni to je najobiènija pljaèka ako se nazove pravim imenom kako uèi Konfuèije.

2.0. Šta treba izmeniti?

Rekao sam da je osnovni nedostatak u idejama humanizma nepoznavanje šta treba još osim vlasti da se izmeni u obliku i stanju današnjeg društva i njegovim asocijacijama. To nepoznavanje dovodi do propasti ideja jer kada se osvoji vlast onda se ne zna šta treba promeniti. Posebno pitanje da li je ideja humanizma ostvarljiva? Teoretski da, praktièno je pod velikim znakom pitanja? Zašto?

Prvo, svaka ideja mora da savlada tri prepreke:

- rutinerstvo (obuka, navika, konzervativizam);
- neznanje i
- neprijateljstvo.

To èeka i "ideju levice", odnosno, kako Vi kažete "ideju naroda", ako odluèe da krenu protiv destruktivije društva. Tu ne pomaže "radnièka kontrola". Za to se mora pripremiti: mora se iz korena promeniti sadašnje rutinerstvo.

Drugo, u svojoj knjizi "Economics" autori P.A. Samuelson & W.D. Nordhaus daju da ekonomiju nekog društva određuju odgovori na tri pitanja: šta, kako i za koga proizvoditi da bi se dobio maksimalni, ili uopšte, dobit. Èitave teorije su se razvile o raspodeli te dobiti i o borbi protiv siromaštva (poglavlje 21 "Economics"-a) kako bi se opravdala sadašnja društvena destrukcija. Ako pođemo od toga zašto se èovek udružio, a to je korist od podele rada u borbi za opstanak, olakšanja i unapređenje tog opstanka, onda bi se moralo da se ta korist od neèega podeli na sve po nekim kriterijumima, a ne koliko ko zgrabi. Koliko æe ta dobit biti zavisi od prihoda i troškova èija vrednost se utvrđuje papirom koji služi kao "platežno sredstvo" (mislim na ono što se danas zove novac) i uvek je problematièna pa je zbog toga i osnova za utvrđivanje dobiti isto tako problematièna. Mislim da je za Vas, mene i naše istomišljenike interesantno kako se može savladati, odnosno da li se može uopšte savladati ta destrukcija koju sa svojim navodnim novcem nosi "divljaèki kapitalizam"? Ako se nađe rešenje kako ova prepreka da se savlada onda možemo reæi da je pola uspeha ideje humanizma obezbeđeno.

Treæe, ko je nosilac te destrukcije? Ovo je glavni problem jer smo mi intelektualci nosioci destrukcije. Danas se jedva 5% intelektualaca bore za generièko društvo, ostali priklanjaju onima koji osvoje vlast i gledaju da što više uzvuku za sebe. Nikoga ne brine šta je sa ostalima i zašta uopšte žive u društvu! Ako se savlada ova destrukcija intelektualaca onda je i druga polovina uspeha ideje humanizma obezbeđena - ima nade da æe sve tri prepreke biti prebrođene.

Kako danas stoje stvari nema izgleda da se destrukcija savlada ali je vredno pokušati kad bar ima samo i teoretske mogućnosti. O tome bliže sam dao u prilogu pod 2): "Umesto uvoda". Šta po meni treba promeniti i kako pokušaću da iznesem u daljem izlaganju. Da poènem nekim redom.

.2.1. Promena naèina utvrđivanje bogaaenja putem dobiti .

Pre nego što se da šta bi trebalo promeniti mora da se utvrdi šta su danas pojedini pojmovi i dati im ime metodom Konfuèija.

2.1.1 Bogaaenje. Pod ovim pojmom u knjizi "Economics" od autora P.A. Samuelson & W.D.

Nordhaus se danas podrazumeva sticanje dobiti izraženim u važećem Fiat novcu (papir bez unutrašnje vrednosti za koji je vlada neke države odlučila da bude zakonsko sredstvo plaćanja pa ga zove "novcem" što nije - "Pojmovnik" u "Economics" P.A. Samuelson & W.D. Nordhaus.)

Po metodi Konfuèija bogatstvo bi bilo sticanje dobiti izražene u novcu koji ima svoju unutrašnju vrednost.

Ma kakvo mu lepo ime dali sadašnji način bogatstva putem vrednosnih papira i inflacije leži u razbojništvu, piraterstvu i sl. i krajne je vreme da prestane da se govori o nekakvom uspehu na "tržištu" zahvaljujući nekakvim uspešnim preduzetnicima, "biznismenima". Kao što ste Vi učinili, vreme je da i drugi intelektualci kažu u lice tim "uspešnicima" i to tako da svi u društvu čuju da su najobičniji razbojnici. U svojoj knjizi "Economics" autori P.A. Samuelson & W.D. Nordhaus doslovno kažu za vrednosne papire, a i naš tkz. novac: "preciznije, dokument kojim se utvrđuje vlasništvo nad nekim sredstvom" ("Pojmovnik"). Dakle ni o kakvom novcu koji ima svoju unutrašnju vrednost nije reč. Da je živ Konfuèije on bi ovim "uspešnicama" dao ime koje im odgovara - razbojnici, i verovatno bi im rekao da treba da nestanu iz društva, ili asocijacije. Umesto da se hvale, trebalo bi da se stide, a da odgovor na pitanja šta, kako i za koga se ne odnosi samo na njih već i ostale u društvu. To traži da se promeni način bogatstva i način preraspodele stečenog bogatstva. da bi to uradili treba Konfuèijevom metodom definisati šta znače pojedine reči i šta su u stvarnosti. Pa da počemo od novca.

2.1.2. Novac (Korišćeni podaci iz knjige "Economics" P.A. Samuelson & W.D. Nordhaus

1992. poglavlje 28)

Pod ovim pojmom u knjizi "Economics" od autora P.A. Samuelson & W.D. Nordhaus se danas podrazumeva sredstvo plaćanja i sredstvo razmene.

Po Konfuèijevom metodom to bi bilo samo sredstvo razmene koje ima unutrašnju vrednost.

Do pojave Džon Lou u 18. veku i njegovog papirnog novca reč novac je značila uporedno sredstvo za razmenu. Takav novac sadrži u sebi određenu količinu rada (unutrašnju vrednost) potrebnu za njegovu proizvodnju i služi za upoređivanje pri razmeni za druge proizvode za čiju je proizvodnju utrošena isto tako neka količina rada. Prema tome vrednost tog sredstva za razmenu se uzima da je jedinica (1), a vrednosti ostalih sredstava koja se razmenjuju se utvrđuju upoređujući njihovu utrošenu količinu rada sa količinom koja je sadržana u vrednosti sredstva za razmenu i iznosi više ili manje od 1. Prema tome novac je količina rada u uporednom dobru koja služi da se uporedi koliko je puta ta količina rada sadržana u dobru koje se želi da razmeni.

Rad se meri nekom jedinicom za merenje vremena i brojem angažovanih učesnika za to vreme pa količina utrošenog rada zavisi od vremenskog angažovanja sviju koji su nešto radili. Ako se količina utrošenog rada promeni, na pr. sredstva koje služi za razmenu, onda se menja i količina dobara koja se dobijaju tom razmenom. Zajedničko svim robama, proizvodima ljudske delatnosti ma šta one bile je utrošen rad za njihovo ostvarivanje. A šta je rad? Ljudsko angažovanje u vremenu. Kako vreme merimo časom, a čas se deli na još dve manje jedinice to lako možemo sve da izmerimo i međusobno uporedimo.

Prema dosada rečenom NOVAC BI BIO USVOJENA UPOREDNA KOLIČINA RADA DATA U ČASOVIMA A KOJA SE UZIMA KO JEDINICA.. Dakle novac je uporedna roba za razmenu proizvoda od rada i čija je vrednost 1. Ja ću trajanje rada od 1 sat po pojedincu uzeti za uporednu vrednost od 1, budući da je rad taj što stvara vrednosti i uporediv je sa svim vrstama proizvoda od rada koji su nekome potrebni. (U knjizi sam uzeo jedinicu od 100 časova i da ume kvantum.) U svojoj knjizi sam taj novac nazvao LIČNI JER I SLUŽI SVAKOME POJEDINCU ZA RAZMENU PRI KOOPERACIJI SA DRUGIM. Njegovu platežnu vrednost kao platežnog sredstva možete da utvrditi u količini na koliko hoćete na pr. 1000 \$, ili 1 000 000 \$ ali za razmenu ostaje novac unutrašnje vrednosti od 1 sata rada. Kada budem pisao o novcu onda mislim na ovaj lični novac, a sve ostalo je platežno sredstvo o čijoj vrednosti je bilo ranije reči.

Rekli smo da se bogatstvo danas stiče putem dobiti čija je visina iskazivana razlikom između datih platežnih sredstava za ostvarenje neke delatnosti i primljenih platežnih sredstava za plasiranu dotičnu delatnost. Svi žele isto - da što manje daju a da što više uzmu, pa tako dobijemo inflaciju - stalno obezvređivanje postojećeg platežnog sredstva. Kako inflacija nije ništa drugo nego zavladaenje ruke u tuđ džep, to se pravom rečju kaže - pljačka. I to zakonska - jer država i njene asocijacije moraju da budu "pravne".

Kao što je poznato uspeh ma kakvog preduzetništva se danas utvrđuje, uglavnom, dvema metodama: Bilansom uspeha i Bilansom stanja. Iz knjige "Economics" P.A. Samuelson & W.D. Nordhaus 1992. "Pojmovnik", imamo da je Bilans uspeha:

"Izveštaj preduzeća koji se odnosi na određeno vremensko razdoblje (obično se radi o godini dana), a prikazuje prihod od prodaje ili prihod zarađen tokom tog vremenskog perioda, sve troškove koje se redovno zaračunavaju za prodane proizvode i usluge i profit (neto dohodak) koji preostane nakon što se oduzmu redovni troškovi. Bilansa uspeha se još zove račun DOBITKA I GUBITKA."

Za bilans stanja imamo da je:

"Izveštaj o finansiskom stanju nekog preduzeća od određenog datuma, koje na jednoj strani prikazuje aktivu, a obaveze i neto vrednost na drugoj. Svaka stavka se izražava u svojoj stvarnoj ili procenjenoj novčanoj vrednosti. Zbir obe strane mora da bude jednak zato što se neto vrednost definira kao aktiva minus pasiva."

Pri tome se sve izražava u cenovnom obliku važećeg platežnog sredstva, ili kako smo navikli navodnim "novcem" koji bi trebao da bude sredstvo razmene ali to nije. Tako imamo za ono što plaćamo drugome, ili što su naše obaveze prema drugima da se to iskazuje kao TROŠAK, a za ono što dobijemo od drugih kao prihod. Kako se za iskazivanje rezultata ma kog preduzetništva koristi platežno sredstvo čija vrednost se stalno zbog inflacije obezvređuje to i uspeh preduzetništva se isto tako obezvređuje. To ne bi bilo kada bi se bilanse iskazivale novcem kao uporednom robom za čiju proizvodnju se utroši određena količina rada. Tada bi se moglo prikazati umesto troškova UTROŠCI rada. Znači, treba u bilansnim metodama PRVO ZAMENITI sve troškove sa utrošcima tj. utrošenim radom. Šta se time dobija? Dobija se sasvim nov kvalitet u metodama i one sada umesto pljačke iskazuju ono što je smisao udruživanja smanjenje utroška rada za neku delatnost, ili povećanje utroška rada što je negativno smislu tog udruživanja.

DRUGO što treba zameniti je utvrđivanje cene. Cena se utvrđuje svake godine na nivou utrošenih časa za proizvode date delatnosti. Kada utvrdimo utroške za posmatrani period uporedimo ih sa utrošcima iz predhodnog, pa ako su pozitivni znači da ima ušteda vremena, tj. korist od rada pa se to podeli prema nekom kriterijumu. Za sledeći poslovni period utvrdimo cenu na nivou utrošenih časa za posmatrani period. Ako pak nemamo korist, tj. rezultati poslovanja su negativni - više utrošeni rad od predhodnog, šteta se podeli po nekom kriterijumu. Ako ima još preduzetnika iste kategorije proizvoda onda cena razmene se dobije kao prosečna cena tih preduzetnika i na taj način proizvod je svima podjednako pristupačan. Prihod pojedinačnog poduzetnika ostaje zvanično ostvarena razlika utrošaka za posmatrani period.

TREĆE što treba zameniti su pojedine kategorije troškova i prihoda koji to nisu nego služe za pljačkanje na bazi svojine. Kao primer uzeću amortizaciju. Amortizacija je već plaćen trošak pri nabavci sredstava i opreme pa nema potrebe da se još jednom za njih plaća dok su u upotrebi. Ono što je trošak je održavanje opreme i sredstava, ostalo je čista dobit, pa za razmatranja bilanse putem utroška rada nema svrhe. To važi i za ostale slične troškove: rente, kamate, porezi doprinosi i sl.

ČETVRTO izmena u bilansu stanja. Prvo, vlasnik sredstva za rad i opreme je pojedinac ili grupa koja radi na njima direktno i indirektno i to ostaje sve dok radi. Vlasništvo može da se prenosi u porodici a prestaje kada prestane da radi iz ma kog uzroka. Budući da se sve meri radom to nije problem da se sredstva dele ma

koliko bila velika i komplikovana i sadržala veliku količinu rada. Budući da se nabavljaju iz nerazmenjenog rada svih pojedinaca koji je namenjen za to i za slično to je uzimanje u vlasništvo pristupačno svima - svakoj grupi, svakom pojedincu. Prema tome bogatstvo putem svojine otpada ali svojina ostaje. Što se tiče ostalih koji indirektno kooperiraju u jednom društvu mora da se i za njih odvoji nešto vlastitog rada. Ja sam uspeo da nabrojim preko 80 funkcija u jednom društvu. Manje ili više, one moraju da se od nekuda pokrivaju podelom rada pa će se pojaviti kao utrošak.

Stvarna razlika mora da se pojavi kada pređemo na utroške. O tome sam u mojoj knjizi dao dosta detaljno upoređujući bilans stanja i bilans uspeha firme General Motors Corporation dat u Annual Report 1960. Šta i kako treba sve uraditi dao sam na preko 300 strana gde je obrađeno detaljno sve od osvajanje vlasti, preko prelaznog perioda do konstituisanja, pa Vas ovde neću s tim više zamarati.

Između još neke primere gde je pokušano sa idejama za humano društvo od koje je jedan i ostvaren i živio skoro 50 godina. Poslodavci Japana su 1990. za ugovor sa posloprimacima predložili da umesto povećanja primanja da se skinu cene za to povećanje. Na taj način zbog niže cene bi se povećala prodaja roba i usluga - za ista primanja dobilo bi se više robe i prešlo bi se u deflaciju umesto u inflaciju. Na žalost sindikat nije bio dovoljno zreo da to prihvati pa i dalje su nastavili trku plaća i inflacije.

U prošlom veku su bila dva pokušaja sa idejom radne privrede - bez novca. Robert Owen je svoju ideju ostvario na svom lokalitetu i ona je živela skoro 50 godina. Da se njegova metoda uvede u celoj engleskoj, pa verovatno u celom svetu, u engleskom parlamentu mu je nedostajao samo jedan glas - izdao ga je njegov najbolji prijatelj. Žao mi je što autori P.A. Samuelson & W.D. Nordhaus nisu obradili njegovu ekonomiju jer to nije bila utopija. Mislim da i danas nije dokuca za to. Dalje, Tomas Mor je napisao knjigu "Utopija" po kojoj se zovu sve ideje koje propadnu. Niko nije pokušao da sprovede ideju a kritiku mu je dao Marks kao nesprovodljivu?! Interesantno je da ima velike sličnosti sa Ovenovom ekonomijom naročito u prevazilaženju putem školovanja i vaspitavanja prepreka rutinerstva i neznanja pri sprovođenju ideje .

U mojoj knizi je malo mojeg - koristio sam ideje drugih autora. Moja je uglavnom kompozicija i upotreba metoda koje sam opisao u tekstu pisma. Citiraju neke autore koji su mi pomogli u mom shvatanju sadašnjeg društva:

>Civilizacija razara isto toliko koliko i varvarstvo, samo se ona time mnogo ne hvali< Džon Štajnbek, američki književnik

>Idealista sam, ne znam kuda idem , ali i dalje sam na putu< Karl Sendberg američki pesnik

>Svet stoji po strani da bi sve one koji znaju kuda idu pustio da prođu< Dejvid Star Džordan američki zoolog

>Čovek je jedina životinja koje se bojim. Lav nije toliko opsan - nema ideala, nema religije, nema političkih ubeđenja, jednomreži, nema razloga da uništava ništa što ne može da pojede< Bernard Šo engleski književnik

>Škole nas uče patriotizmu, novine nam pružaju uzbuđenja, dok političari misle samo na to kako da ponovno budu izabrani. Zato nijedna od te tri "institucije" ne može ama baš ništa da učini protiv samoubistva ljudske rase< Bernard Rasel engleski filozof i matematičar

>Savremeni čovek živi u zabludi da zna šta želi dok u stvarnosti želi samo ono što se od njega očekuje da želi< Erih From nemački psihoanalitičar, socijalog i filozof

>Svaki put kad izmenimo životnu okolinu, ta okolina nam izmeni ponašanje, a onda to izmenjeno ponašanje ponovno zahteva novu životnu okolinu< Karl Peters nemački istraživač i publicista

>Svet bi imao neograničene mogućnosti kada bi mogao da ograniči one ograničenih< Hajmih Laube nemački književnik

>Naučno prilaženje sastoji se u svesnom traženju istine. Smatrati sebe nepogrešivim i samo druge podučavati - ružno je; ako se tako radi nijedno pitanje se neće rešiti< Mao Ce Tung kineski državnik

>Može kraljeva zasniva se na razumu i ludosti naroda. Ali, mnogo više na ludosti< Blez Paskal francuski pisac, filozof i naučnik

>Ja ništa ne izmišljam. Ja samo ponovo otkrivam< Ogist Roden francuski vajar.

Bio bi srećan kada bih doživeo da neko pokuša nešto protiv ovog našeg destruktivnog društva. Ja sam pre 8 godina pokušao da ovde u Sloveniji stvorim pokret za čoveka. Potrošio jedno 6000 \$ i ništa nisam uspeo. Prvo, bio sam sam bez svoga društva i poznanika jer sam u Sloveniju došao iz Srbije neposredno pred raspadom Jugoslavije. Drugo, ko bi slušao tuđ jezik u svojoj zemlji? Da će tako da se okonča bilo mi je jasno na samom početku, ali ipak sam pokušao - da umirim svoju savest.

Nadam se da Vam nisam mnogo oduzeo vremena kao i da ste nešto našli što bi Vam možda koristilo u Vašim daljim nastojanjima protiv destrukcija našeg društva.

S poštovanjem